

„Soča“

izhaja vsak petek o poletne in velja s pri-
logama „Primores“ in „Gospodarski
List“ vred po pošti prejemana ali v tio-
zici na dom posiljana:

vse leto	gld. 4:40.
pok. leta	2:20.
četr. leta	1:10.

Za tuge delajo takoj več, kolikor je
večna posilnina.

Boljševem in drugimi manj premožnim
mocnim naravnim naravnim značajem,
akoj se odloča pri upravnosti.

„Primores“ izdaja vsakih 14 dñih ob
enem z naročnikom spetari „Sočljivič“
Številkam.

„Gospodarski List“ izdaja in se prila-
ga vsak mesec v obsegu 16 strani. Kadars
je v petek praznik, izdaje tudi že v četrtek.

SOČA

(Izdaja za deželo)

Volilna reforma.

(L. E. d. p. s.)

Natančno se ne vemo, kak je načrt preostovne volilnega reda, kateri je sporočil ministrski predsednik vodjam klubov. Tako je pa že gotovo, da konzervativni stranki ta volilna reforma tako malo ugaja, ker večina njenih glasov precej razburjeno piše proti vladu in pa proti liberalcem. Nam se seveda zdi čisto naravno, da nova volilna reforma ni prikrojena po okusu nemškim konservativcem. Ti gospodje bi bili to morali že naprej vedeti, ako so dobri politiki. V koaliciji je nemškobilarna stranka najvišje in je čisto naravno, da si je izkoristila položaj. To se je tudi zameriti ne more, vsakdo na-se najprej gleda. Vsaj so nemški konservativci preprečili tudi Taaffejevo volilno reformo, ker so se bili za par svojih mandatov, dasi je bilo gotovo, da bi po spremenjenem volilnem redu državni zbor dobil vse bolj krščansko lice.

Kolikor vemo, se po nameravani volilni reformi tevilo poslanec poveka za 13, katere bi volili vsi tisti davkoplăcavalci, ki sedaj ne volijo, osebe, ki so obiskovali kako srednjo ali strokovno solo in pa delaveci, ki so že vsaj dve leti zavarovani pri kaki bolniški bivalnjici.

Kdor razmire pozna, je gotovo prepričan, da bi po tem volilnem redu v državnem zboru prislo je 43 socialističnih demokratov. Večino v novi skupini bi oddelovali tovarniški delaveci. Teh 43 poslancev bi v državnem zboru v verskih ozirih dosledno glasovalo z liberalci, pa tudi v narodnem oziru bi ne bilo dobiti bolje. Morda bi kak nov poslanec s Češkega v narodnem oziru podpiral Čehe, kak poslanec iz Galicije pa Rusine ali Poljake, velika večina bi pa bila na strani nemških liberalcev. Ako bo sprejet ta načrt, potem bodo moralni konservativci za vselej opustiti misel na versko solo in v narodnem oziru nastane nova nevarnost. Pomisliš je tudi, da bodo zastopniki nove skupine že zaradi tega glasovali z liberalci, ker se bodo njim tako rekoče imeli za razsiritev volilne pravice zahvaliti. S konservativci ne bodo mogli hoditi, ker je bas konservativna stranka zaprečila, da se ni razširila volilna pravica po Taaffejevem nesvetu.

Sedaj se konservativni listi izpodlikajo nad tem, da kmetiški delaveci ne dobe volilne pravice. Kdo je pa temu največ kriv? Nemški konservativci sami. Mari ni grof Hohenwart, ta vrh možak, za katerega zampino se peha bas sedaj kranjska duhovščina mej volilci za podpis (ali je to mogoče?! Uredn.) v svojem govoru se izrekel proti temu, da bi se kmetskim delavcem tudi dala volilna pravica, ker se mu ne zde dovolj izobraženi. Grof Hohenwart je pač tedaj govoril v imenu Hohenwartovega kluba, ker sicer bi bil klub gotovo izrekel pozneje, da se ne strinja z njim. V klubu sede vendar možje, ki se ne dajo strahovati od načelnika. Da je grof Hohenwart tedaj govoril prav po željah nemških konservativcev, zato pa imamo tudi druge dokaze.

Jeden glavnih vodil nemških konservativcev je gotovo dr. Ebenhoch. Ta mož je na več shodih govoril proti temu, da bi se hlapcem in dminarjem na kmetih dala volilna pravica. Pri tem je pa izustil celo ogromno budalost, da se celo neposredne davke (nuzitino) za hlapce in dminarje plačujejo posestniki sami, ker so ti davki obsegzeni že v mezdzi, prav kakor da bi gospodar ne imel nikakega dobička od hlapčevega dela.

V tem oziru torej ne morejo konservativci ničesa očitati novi vladi. Storila je le to, kar so zahtevali. Da, so nemški konservativci podpirali Taaffejevo volilno reformo, bi pa kmetiški delavci tudi volili in nemškobilarna stranka bi za zmiraj bila uničena. Namesto nje bi bili prišli v zbor možje z vse drugačnimi nazori. Večino bi v zboru imeli Slovani. (In tega so se zbalili ti poštenjaki! Uredn.)

Konservativci sedaj prete, da bodo glasovali proti vladni predlogi, ako se znatno ne ponosili stevilo poslancev kmečkih občin. Dr. Ebenhoch se je sedaj že tudi premisli in se je v liniški katoliški kazini izrekel za občno volilno pravico. Po njegovem nesvetu naj bi se volilo po stanovih. Prva skupina bi obsegala kmetijstvo. Volili bi v njej: a) veleposestniki, b) sedanje kmetske občine; II. skupina bi obsegala obrt in bi v njej volili: a) veliko obrtniški, b) rokodelstvo, c) veličstvo, d) mali trgovci; v III. skupini bi vo-

lili duhovniki, uradniki, odvetniki, zdravniki, učitelji i. t. d. in pa davkoplăcavalci, kateri ne bi volili v prvih dveh skupinah. IV. skupini bi volili vsi drugi volilci.

Kakšne sodbe o tem nasvetu ni moč izreči, ker je vse odvisno od tega, koliko poslancev bi se dalo kaki volilni skupini in posameznim volilnim razredom. Ker pa Ebenhoch ni navel nikakega navodila za razdelitev mandatov, se prav nič ne ve, kak uspeh bi imela taka volilna reforma. Tako pa lahko rečemo, da će bi se tudi vsprejelo Ebenhochovo načelo, pa bi mandate razdeljevala sedanja koalicija, da bi Slovani in konzervativci gotovo ne bili na boljšem.

Najbrž pa vsa stvar od nemške konzervativne stranke ne bodo več odvisna. Veleposestniki so najbrž pripravljeni, podpirati vlado in liberalce, nemški nacionalcii pa namenijo konservativcev, in volilna reforma se izvede po želji levicarjev. Konservativci so zanimali lepo priliko, ko je grof Taaffe predložil svojo volilno reformo. Lahko bi bili predlagali kakake premembe, ki bi bile njim ugodne. Ta volilna reforma bi se bila dala izvesti brez dvetretjinske večine in levica bi ne bila moga delati ovir.

Za Ebenhochov predlog je potrebna dvetretjinska večina, torej je popolnoma odvisen od dobre volje liberalcev. Ce se mandati tako ne razdele, da bi liberalcem večina bila zagotovljena, pa zanj ne bodo glasovali. Zato smo pa prepričani, da volilno reformo, ako se izvrši pri sedanjih razmerah, bodo le v korist liberalnih strank in se bodo konzervativci kesali, da so se bili zastran volilne reforme postavili na tako tesnoščena stališča in se zavezali z nemškimi liberalci ter jim pripomogli zopet do veljave v Avstriji. Napoliko, ki so jo storili, ne bodo mogoče tako lahko popraviti. Tako se bo kaznovala krajkovidnost modrih konservativnih voditeljev, v prvi vrsti seveda — grofa Hohenwartia. (Zato naj pa kranjski konservativci le hitre, zbraniti skupaj z upnico temu možu; zahvalnost slovenskega naroda ne izostane. Uredn.)

Naše romanje od 15. do 28 februarja v Rim.

Marsikdo morda ne ve, od kod pride beseda roman, romanje. Beseda izhaja iz besed Rom, kar ponem po slovensko Rim. Romar ni tedaj nič drugega nego popotnik v Rim, romanje pa popotovanje v Rim. Naše pobožno slovensko ljudstvo je pozneje razširilo ponem te besede ter ga sedaj rabimo na splošno za vsako božjo pot. Jaz ostarem pri prvočnem ponemu besede ter tu v kratkem nekoliko opisan naše romanje od 15. do 28. februarja 1894. I. Nenavadno rizika cena za vožnjo je mnoge naše rojake osrčila na daljnjo pot. Iz Kormina do Rima in nazaj se je plačalo v III. razredu le 12 gld. 67 kr. Dasi je bilo le malo časa za pomislanje — komaj deset dni — vendar se nas je zbralo obilo stvari iz naše nadškofije. Vso stvar je vodil več, g. dr. A. Faidutti prav spremeno in umano. Vseh nas je bilo 162. Med njimi je bilo opaziti lepo število duhovščine slovenske in italijanske narodnosti. Med Slovenci je bil I. Bajec, Mihiol Strukelj v Češoči, Fr. Kranjc, župnik v Breginju, Klopčič kapelan v Bolcu, Iv. Juh dekanjski eskrbnič v Plaveh, Angelj Cargo, vikar pri Mariji Celji, Jos. Poljak, župnik v Prvačini, A. Berlot župnik na Vogerskem, I. Jarec iz Vrtojbe. Preprostega ljudstva je bilo tudi mnogo, le iz Prvačine 16. V Korminu so se nam pridružili naši furlanski sosedje. Bili smo vse enega duha, med nam ni bilo razlike, ker smo imeli eden skupni namen, — božjo pot v Rim. Od Vidna do Bologne so se nam pridružili povsod novi romarji. Naš vlak je narasel na 46 voz. Mnogi Slovenci smo se združili v enem vozu. Tako smo srečno prišli do Padove. V Padovi smo se ustavili debelo uro, ogledali smo mesto, grob sv. Autona, da smo skoraj vklj. zamudili; trije Slovenci so ga tudi v resni i zamudili, da so moralni pozneje pot nadaljevati. Dasi smo v Bologni izstopili vsi, smo se vendar zopet našli. Do Rima smo potem ostali skupaj. Med pobožnim petjem, molitvijo, pogovaranjem, šalo, itd. smo po noči prekročili Apenine ter v jutro v petek se vozili skozi Firence, po toskanskem, dokler nismo v petek popoldne ob 4. vsi zdravi, veseli in

zadovoljni zagledali večno mesto. Na postaji smo se zbrali, (da bi se poznali, smo imeli modro kokarde na prsih). Tu nam je naš yoditelj dr. Al. Faidutti podajal listke, s katerimi smo si urno poiskali stanovanje.

Minogrede bodi tu povedano, da v Rimu stanovanja niso predraga (1-2 liri za osebo), pa tudi niso vredna večjega plačila. Tudi hrana bi bila lahko mnogo boljša. V Rimu se živi po ceni, pa slabo, kruh je neskan, vsaka jed ima poseben okus. Le vino je izvrstno in ker ni drag, smo si ga privoščili večkrat kak kozarček.

Ko smo se na stanovanjih nekajko očistili in okreplili, smo se hitro razkropili po mestu. Nismo hodili skupaj, ampak razdelili smo se na večodelkov, ter tako si ogledovali znamenitosti mesta. Le v ponedeljek 19. februarja smo imeli skupno spoved pri Mariji Snežnici (Maria Maggiore). Slovenski duhovniki so spovedovali svoje slovenske očice, laski pa svoje.

Najbolj znaten dan je bila nedelja 18. februarja. Ta dan je naš sv. Oče Lev XIII. imel zahvalno pesem ter sklepno pobožnost svetega škofa jubileja. Vsakdo je želel priti v cerkev sv. Petra. Brez vstopnice pa ni bil dovoljen vstop nikanom, Romarji smo dobiti vstopnice že prejšnji večer. (Goričani po g. dr. Faidutti.) Zjutraj v nedeljo pred šestou uro smo že čakali pred vratimi sv. Petra, Slovenci smo se pomenili, da ostanemo tudi v cerkvi skup. Romarji smo imeli poseben uhol. Ob 6½ so se vrata odprla. Mi smo hitro vstopili ter se postavili pred cerkev, tik kipa sv. Petra iz brona. Tu smo enaključno do 9. ure. Ob deveti uri pa nastane sunč, kakor morski valov. Zbralo se je bilo v cerki ljudij od 40-50 tisoč. Ker je slovesnost imela začeti ob deveti uri, so se ljudje začeli nestrnno gibati. Cerkev je bila polna in na nekaterih krajih je bila velika gnejeca, ker vse je hotelo biti bližu zagrade, kjer so imeli nesti mimo sv. Očeta. Ob 9½ nastanejo pri vratih urnebesni klici Evviva Leone XIII! Telesna straža sv. Očeta, obstoječa iz Švicarjev, se priča. Za njim nese sv. Očeta v visokem sedežu, tako, da ga je lahko vsakdo videl. Nesko ga od vstopnic vrat po celi cerkvi do altarja, kateri je na grobu sv. apostolov Petra in Pavla. Ko je prišel mimo nas, se razume, da smo ga pozdravljali s krepkimi „živio-klici“. Sv. Oče je delil na vse strani svoj blagoslov. Majhne postave je ter tako suh in upadel, pa vendar tako milo potobe, da je vsakdo bil gujan, ter bil prepričan, da vidi živega svetnika pred sabo. Pri masi so peli izborni, na „suhem“, brez spremjevanja. Po končani maši je sv. Oče zapel zahvalno pesem „Te Deum“ s tako krepkim glasom, da smo se vsi čudili, kje je vzel onemogel starček tako krepak glas. Zahvalno pesem smo vsi peli s sv. Očetom. Po dokončanem opravilu se je vrnil po istem potu v svoje stanovanje. Tudi sedaj je delil na vse strani svoj blagoslov. Od vseh strani so mi doneli nasproti pozdravi. Tudi Rimljani, kateri so bili v cerkvi, so pozdravljali svojega ljubljenega očeta in pastirja z radostnimi klici. Opomneno budi tu, da Rimljani ljubijo sv. Očeta, ter hrepene po njegova obrazu, a veliko jih je, kateri ga niso še nikdar videli. Rimljanka, stara nad 20 let, je pravila, da bi silno rada videla sv. Očeta, pa ne more, ker ni vdobila vstopnice se nikoli do sedaj. Takih je v Rimu veliko. Med tem, ko smo mi videli sv. Očeta, Rimljani niso bili puščeni v cerkev.

V nedeljo zvečer je bilo mesto razsvetljeno. Redka hiša je bila brez razsvetljave. Le tisti, kateri so odvisni od vlade, so imeli okna temna. Po dokončanem opravilu smo se razšli vsak na svoj kraj. V ponedeljek, torek, sredo smo obiskovali rimske znamenitosti, kojih tu ne bom popisoval, ker smo se dobri povsod po knjigah, le toliko opomnili, da vsi popisi ne dosežejo resnice; lepoto in veličastva Rima treba je videti, potem se veruje. V ponedeljek zvečer na 19. februarja imeli smo banket v hotelu „Paradiso“. Zbralo se nas je nad 40. deloma Lahov, deloma Slovencev, pa vsi v lepih vzajemnosti. Napivalo se je med drugim tudi našemu Prezvišenemu priljubljenemu nadvladiku Alojziju. Tudi voditelja našega nismo pozabili. V torek in sredo so se začeli razhajati romarji na razne strani. Eni so šli v Napolj, drugi v Loret, tretji čez Firence. Vsi so se vrnili zadovoljni in veseli ter srečni domov. Hvala bodi tu na tem mestu izrečena večel. g. Al. Faidutti-ju za njegov trud in

Oznanila

in „postlige“ plačujejo se za širistopri peti-vrstvo:

8 kr.	če se tiskajo 1 kral,
7	" "
6	" "
	3 "

Večkrat — po pogodbi. Za večje črke po prostoru.

Posamečne številke dobjivajo se v lokalkah v Numski ulici in v Šolski ulici, v Trstu pri Lavrenčiju nasproti vel. vojašnice in pri Pipanu v ulici Fonte della Fabra po 8 kr.

Dopisi pošljajo naj se uredništvo, način in reklamijo na upravnemu „Soče“. — Neplačanih pisem uredništvo ne sprejema. — Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravnemu je v Marziničevi hiši, Via del Mercato 8, II.

„Narodni Dom“ v Ljubljani.

(Ljubljana, 26. februar).

V hladnem grobu počiva mož, ki je prvi sprožil misel, zgradil hišo, katere imenje bi značilo njen namen; davno je že sprejelo kraljestvo srečne našega — Levatika. In sedaj po preteklih tolkih let, dobili bomo („obim“! Ured.) „Narodni Dom“, dobroga ga v času, ko smo ga najbolj potreben. „Narodni Dom“ — da bi upravil naše nadade! Kdor le povrno opazuje naše narodno življenje, tegu ni treba prepričevati o potrebi „Nar. Dom“. Da ni Ljubljana v marsikakem pogledu ondi, kjer bi morala biti, je užrok v nedostajanju pravega sredista, katero bi spajalo vse rodoljubne sloje njenega prebivalstva. Sedaj pa, ko je vatrjni odbor storil odločilne korake, zró veselo naše oči v jasno bodočnost... In „Nar. Dom“ združeval bode tudi ostale slovenske brate z njihovim sredistom. Tu bodo našli (prav: „dobré! Ur.) rodoljubi, mnoge se v Ljubljani, vedno odprta sreča svetih ljubljanskih sobratov Tedaj, ko bo stal „Nar. Dom“, oživile, utrdile se bodo (prav: oživijo, utrdle se“. Ur.) naše vezi in delo s skupinami močni doneslo nam bode (prav: „donese nam“. Ur.) krasnih uspehov. Ljubljanski „Narodni Dom“ budi sredotočje, okoli katerega naj se vrti vse delovanje Slovenije!

„Slov. Narod“ pridno vspodbuja občinstvo k darežljivosti, koja je sedaj, ko se bode pričela („ko se prične“. Ur.) graditi veličastna stavba, takoj krvavo potrebljana, in načelamo se, da bode v istem smislu mej svojih deloval tudi — „Slovenec“, ker „Nar. Dom“ budi svojina vseh Slovencev, on naj pripomore ublažiti nasprotva. Zgradimo si d o m:

„Oj dom krasin, takò prostran,

Da bo za vse prostora!“

In ker mislim, da sedanjih pogubnih prepir pa ni ljub nijednemu pravemu narodnjaku, ni presnula nuda, da bode ona stranka, ki si ne da odvzeti imena pravega Slovenstva in kateri opazujemo zadnji čas vesela znamenja, porabila („da porabi“! Ur.) lepo priliko ter tudi sodelovala pri zgradbi vse-slovenskega doma, ako ne v celoti, pa vsaj po pojedinej.

Sedaj pa se nekajko o naši Ljubljani! V naprednjem glasilu je pisatelj članka „Nar. Dom“ nas Ljubljjančane počastil z malo preveč dneščim kadilom. Taka disava občutkom sicer jako prija, vendar, kakor sem že jendekrat

disce vsega slovenskega naroda. Stala bo skoro ponosna palača. Ob njej, svetišču našega napredka, pa naj se poležejo strasti! Bog!

Dovč.

Dopisi.

Iz Sežane (Izv. dop.) V zjutranji št. 24 z dne 24. feb. t. l. tržaške „Edinstvo“ očita „Nekdo“ cestnemu odboru sežanskemu zanemarjenje skladne ceste preko Repentabra v Trst in naposled povprašuje prav patečno: „Zakaj se nas tako prezira, saj plačujemo tudi mi takor drugi?“

Gospod „Nekdo“, ki je te besede napisal, ne je nevednost, temveč z budobnosti, kar se lahko razvidi že iz tega, da se ni upal s svojim imenom na dan, ne bi sicer zaslužil resnega odgovora; da ne bi pa častiti bralci Vašega cenjenega lista misli, da se gospodu „Nekdo“ res kaka krivica godi, naj govorite stevilke.

Odkar ima podpisani čast biti načelnikom cestnega odbora sodnega okraja sežanskega, — to je sedaj 12. leto —, potrošilo se je za uravnavo ceste od Dutovelj na Sežano:

leta 1883	gld. 917:80
1886	2533:14
1888	1088:49
1889	2464:65
1890	402:—
1891	445:75
1892	689:54
1893	987:60

Vkupno gld. 9528:97

Za uravnavo ceste z Dutovelj preko Repentabra do openske meje pa:

leta 1885	gld. 2828:—
1886	550:—
1888	160:—
1889	1072:35
1891	687:—
1892	17:—

Vkupno gld. 5314:35

Kar se pa tice doklad, katere iznajačajo za vseh 29 davčnih občin našega okraja povprečno gld. 2700 —, plačuje občina Sežana gld. 552:— torej več kot 5. del vseh dokladov, in občine Tomaj, Križ in Utovlje gld. 360:—, vključno tedaj gld. 912, to je ravno 3. del vseh dokladov.

Zupanja Repno z davčno občino Vogle pa plačuje povprečno gld. 149 — to je kmaj 18. del vseh dokladov. V vseh 11 letih plačali sti tedaj občini Sežana, Tomaj gld. 10032 doklade, občine Repno in Vogle pa le gld. 1539 —. Vzlic temu potrošilo se je za cesto Dutovlje-Sežana za gld. 504 manj (po zgornjem izkazu namreč vkup gld. 9528), nego so vplačale d. Št. občine na dokladah: za cesto preko Repentabra pa za 3775 gld. 35 noč, več po omenjenem izkazu, — vključno gld. 5314:35 — nego iznajačajo vplačila občine Repno in Vogle na dokladah.

To sveto, namreč gld. 3775:35, moral je tedaj cestni odbor založiti za cesto preko Repentabra iz drugih svojih dohodkov, in gospod „Nekdo“ ima vendar žalostni pogum, da trdi, da se cesta preko Repentabra prezira! Ali ne bi imelo razne druge občine veliko več pravico pritoževati se, da se z ozirom na piše doklade občin Repno in Vogle potroši veliko preveč za cesto skozi te občine?

Ako se je v poslednjem letu razmerno manj potrošilo za cesto preko Repentabra, iskati je razloga temu v okolnosti, da je ta cesta v dolgosti od 8006 metrov popolnoma nova, izvzemši mali kos od kakih 200 metrov blizu vasi Kreplje, kateri leži v ravnini in ne potrebuje popravljenja.

Ce se pa morda gospod „Nekdo“ zato pritožuje, ker cesta se ni posuta z gruščem, potem naj zna, ako ni znal do sedaj, da se to tudi na drugih cestah ni zgodilo, — ker ni se prišel pravi čas za to.

Iz besed gospoda „Nekdo“ bi se dalo tudi sklepati, da se je za uravnavo ceste na Sežano nerazmerno mnogo potrošilo. Tudi v tem oziru hotem poslužiti z dotednjimi stevkami.

Pred vsem pa moram omeniti, da se je toliko kos ceste iz Dutovelj proti Krajnivasi, kolikor tudi cesta po „Kriški gmajni“ uravnala v lastni režiji. Prva, dolga 620 m. in široka 6 m., stala je, in sicer z odkupilom potrebnih zemljisc vred, gld. 805:17, a druga, dolga 1050 m. in široka 7 m., le gld. 581:61.

Najtolstjejsa raca pa je trditev gospoda „Nekdo“, da se namerava graditi nova cesta iz Branice preko Avberja in Sežane v Trst. Gospod „Nekdo“ spal je menda poslednjih 15 let; kajti pred 15 leti govorilo se je res o taki cesti, potem pa se je ta misel opustila; stvar je zaspala, spi in bode v miru spali, tudi naprej. In če bi se sedaj nameravalo kaj tacega, moral bi o tem kaj biti znano tudi predpisemu, kar pa ni.

Res je le, da se namerava popraviti cesta iz Križa v Avber, in to se mora tudi zgoditi, kajti ta cesta je v tako slabem stanju, da ne more posestnik iz Avberja, Grandini ali Dobravelj peljati do Križa niti 10 hektov vina. Če ne bi se popravila ta cesta, bi se prebivalci teh vasij pritoževali z veliko več pravico, nego gospod „Nekdo“, zakaj se jih tako prezira — „saj plačujejo tudi oni takor drugi.“

O vseh gor navedenih stevkah se gospod „Nekdo“ prepriča lahko sleherni dan

pri cestnem odboru, pri katerem mu stojé na razpolaganje tudi natančni računi za vseh preteklih 11 let. Dokler ni pregledal teh računov, se mu lahko očita, da sodi o naših cestah kajkot slepec o barvah.

To je prvi in poslednjih odgovor na brezimi dopis. Ako se komu krivica godi, naj stopi na dan z odprtim čelom.

Kdor se skriva pod izmišljenimi imeni, mora dopustiti, da se mu očita, da hoče le na neosnovan način hujskati.

Sežana, 1. marca 1894.

Rajmund Mahorič, načelnik cestnega odbora za sežanski sodni okraj.

V Rovinju, 4 marca 1894. — Z nestrpljivostjo in radovednostjo pričakali smo imenovanje novega predsednika tukajšnjemu c. k. okrožnemu sodišču. — Že pri odhodu prejšnjega predsednika c. k. dvornega svetovca gosp. dr. Fiocchija jeli smo ugibali o vrednem in sposobnem nasledniku, ki bi imel v sedanjih jako burnih časih voditi usodo tako važnega okrožnega sodišča. Oseb kot takih nam sicer ni manjkalo; a že na prvi pogled se je videlo, da med tolikimi le malo jih je, ki bi bili kos težavnih nalog, in večina je bila misli, da najposobnejši med vsemi bi bil tukajšnji c. k. dež. sod. svetnik gosp. dr. Tušar. Prepričan, da bode ustrezeno čestitim „Sočnim“ čitateljem iz tolminskega, cerkljanskega, bovškega in kanalskega okraja, kjer je gosp. dr. Tušar služboval blizu 20 let kot pristav in okrajni sodnik v največjo zadovoljnost ljudstva, namenil sem se, dopolniti pričujoči dopis.

Gosp. dr. Tušar službuje pri tukajšnjem c. k. okrožnem sodišču malone 7 let. Natančno in vestno spolnovanje težavne in z veliko odgovornostjo zdržene stanovske dolžnosti, pridobil si je priznanje svojih predstojnikov; proti kolegom odkritosčen in prijazen, proti nizjim pa prizanesljiv, veren svetovalec in učitelj, pridobil si je njih neomejeno zaupanje ter odkrito spoštovanje; proti moščanom uljuden, pridobil si je ne le njih naklonjenost, ampak znal si jo je tudi ohraniti, kar se tukaj le malo komu posreči. V svojej vedi strokovnjak in v delu neutrudljiv, vodil je s posebno spremnostjo in z največjo objektivnostjo in brez vsake strasti tudi najbolj zamotane kazenske obravnave, kar so vsi, ki so imeli priliko biti prisotni, javno in laskavo priznavali.

Umetno je tedaj, kako veselje je tukaj zavladalo, ko nam je v torek popoldne nazznani brzobjav, da c. k. okrožno sodišče dobiti je svojega novega predsednika v osebi gosp. dr. Tusarja. Bliskoma raznesla se je ta novica po mestu ter bila sprejeta od vseh strani z največjo radostjo. — Kaj živahnje je bilo drugi dan in poslopij c. k. okrožnega sodišča. Od 9. junija do 2. popoldne prihajale so neprenehoma čestitati novemu predsedniku vradnije, deputacije in posamezne osebe, koje je on s prijenoju mu prijaznostjo in velikodušnostjo sprejemal; ob enem dohajale so pa od vseh strani, posebno iz Trsta, Gorice in z Dunaja, brzobjavne in pismene čestitke. Najsvetnejši in gosp. predsedniku gotovo nepozaben prizor je pa bil o poldne, ko se mu je v polni gali poklonilo uradništvo c. k. okrožnega sodišča pod vodstvom prijubljenega staroste in začasnega voditelja c. k. dež. sod. svetnika gosp. dr. plem. Manincorja. Gosp. predsednik sprejel je — kar se razume — uradništvo jako ljubezno. Grobna tišina nastane, ko starosta plem. Manincor v kratkih, a krepkih besedah v svojem in uradniščem imenu pozdravi novega gospoda predsednika; omeni njegove vrline, ki ga dajejo in s kajimi se je prikupil vsim; povdarja dolžnosti in veliko odgovornost, katero sprejme vsled novega imenovanja; prosi ga, da — kar govornik nikakor ne dvomi — varuje čast sodišča, kojemu ima predsedovati, enako svojim prednikom; zagotavlja mu udanost in vestno izvrševanje dolžnosti uradništva, kojemu gospod predsednik od svoje strani bodi mil in skrben oče ter ga krepko brani pred zlobnim obrekovanjem, ob enem pa najostreje postopa proti tistem, ki bi se drznili zanemarjati dolžnosti uzvišenega poklica.

Ta govor napravil je na uradništvo najboljši utis. — Gosp. predsednik, vidno ginjen, odgovori kratko, a jedrnato; zahvaljuje se gosp. predgovorniku za laskave besede; povdarja, da dolžnosti in odgovornosti, koje sprejme, so res velike, toda videč se podpira od tako izbornega in izkušenega uradništva, zdi se mu novo breme jako olajšano; obljubi varovati čast sodišča ter biti uradništvo vedno naklonjen; konča pozivljajoč pričujoče, da zaklječo trikratni živio na Iste, v kogar imenu vrši se pravodostvo, na kar iz vseh gril zadoni trikratni „živio“ na Njegovo Veličanstvo. Na to gosp. predsednik, podavši vsakemu roko, odpusti najmilostenje uradništvo.

Meščanstvo je pa svoji radosti dalo duška, da je priredilo zvečer pred stanovanjem gosp. predsednika promenadni koncert, ki je pričel s cesarsko himno in prižiganjem umetnih ognjev. — Nad poldrugo uro svirala je potem godba najizbranije komade in pri tej prilikti smo pohvalno priznali, da pod novim kapelnikom dobro napreduje. Mili glasovi privabili so pred stanovanje gosp. predsednika in na bližnji trg obilo ljudstva. Bengalični ognji, ki so se neprenehoma prizigali, dajali so trgu in ulicam čaroben sij.

O imenovanju gosp. dr. Tušarja predsednikom tukajšnjemu c. k. okrožnemu sodišču in o radosti, s kajo se je sprejelo to imenovanje, imajo italijanski listi cele dežele polno dopisov. Če pri tem ne tičijo pa tudi drugi nameni, nočem se izraziti; trdno sem pa prepričan, da gosp. predsednik, ki je poseten na to, da mu je zibelka tekla na Št. Viški Gori na Tolminskem, ostane tudi v svojem novem povišanju veren sin matere Slave. Novi gosp. predsednik je slovenskemu narodu v ponos, svojemu rojstvenemu kraju v čast, mlajšim uradnikom pa v spodbubo.

Globoka učenost gosp. predsednika, njegova dosedajna natančnost in neumornost v izpolnjanju stanovskih dolžnosti, njegova ustrajnost v zvrštvu, kar za dobro in pravo spozna, njegov čist in neomahljiv značaj, so nam porok, da tukajšnje c. k. okrožno sodišče bude uživalo tudi v bodoče priznanje v istej in še veči meri kakor pod prejšnjimi predsedniki. Ljudstvu, kjer pripada temu c. k. okrožnemu sodišču, moramo le čestitati, da dobi tako dičnega predsednika; posebno veseliti se mora po prebivalstvu hrvaške narodnosti, ker značajnost in pravicoljnost novega gosp. predsednika varovala bude ne le njegove gmotne, ampak, v meji obstoječih zakonov, tudi narodne koristi.

Novemu gosp. predsedniku pa kličemo: Na mnogaja ljeta!

Koncem hočem se priporočiti, da je na pravila mnoga veselosti budomnščina opazka v zadnjem „Primoren“, da namreč novi gosp. predsednik, ker je trinajsti — za kar pa ne jamčim — pomeni nesrečo za Rovinj, ker odločilni krogi baje delajo za prenesitev okrožnega sodišča v Puli. Te nesreče veselje se in težko pričakujejo — izjemni, kar je načrno, domačine — vsi sodniški uradniki in veliki del prebivalstva notranje Istre in otokov, ter bodo visim krogom za ta čin zelo hvaljeni. Nameravana prenesitev okrožnega sodišča v Puli bila bi ne le čas in kraju primerna, ampak za sodišče samo velike važnosti, kajti marsikatera izborna moč, ki se zdaj Rovinja boji, kakor hudič križa, bi potem se prosila za Puli.

Iz Ljubljane. (Izv. dop.) — V noči od 4. do 5. dne t. m. je v Ljubljani bilo z neko črno barvo pomazanih 9 pisemskih nabiralnikov. Poštno oskrbnštvo je bilo odtrgati dotične nabiralnike, da se osmazijo in znova polakirajo. Tujim časopisom se je sedaj tako poročalo o slovenskih „Omladinskih“ iz Ljubljane. Čudno je pa tudi, da ti časniški dopisniki hcejo točno vedeti, da so namazani baš s tiskarsko barvo, seveda, da bi sumiščili kako slovensko tiskarno. Prav tako, kakor bi bili sami zraven. Kdo je namazal nabiralnike, se ne ve, in se težko kdaj izvle. Mogoče je pa, da je to naredil kak naroden nasprotnik, ki bi rad počrnil Slovence na višjih mestih na Dunaju. V sumnjenju so namreč kranjski nemškutarji mojstri.

Mej slovenskim prebivalstvom v Ljubljani je občna nevolja, da se je to zgodilo, ker Slovenci s tem pridemo le ob dobro ime. Sicer je pa težko mislit, da bi kaj takega storil kak Slovenec. Zvestoba našega naroda do Avstrije je znana. Na českem je mazanje cesarskih orlov imelo vsaj v tem oziru nekaj zmisla, ker se Čehi poganjajo, da bi se ti orli v zmislu njih državnega prava nadomestili s češkim dvorprom levom. Na Slovenskem pa stvar nima niti takega zmisla. Za kranjski ali ilirske grb se pač ljudje pri nas tako malo brigajo, da se mnogi ne vedo, kakšna sta, kakega priznanega grba „Zjednine Slovencije“ pa tudi ni. Pri nas je od nekdaj le cesarski orel članan in splohovan. Iz tega je pač vidno, da kakega političkega pomena ta dogodek imeli ne more in da je besedovanje o kaki slovenski „Omladini“, ne vem kaj bi rekli, ali bolj smešno ali pa neutumno.

V torek je župan v imenu vsega mestnega sveta in vsega prebivalstva v mestnem svetu izrekel obsočbo nad tem pobalinskim činom. Ves mestni svet je pritrjeval njegovim besedam.

Slovenski poslanci, kateri so še ostali v Hohenwartovem klubu, nič ne povedo, kaj da zahtevajo od vlade. Misili smo, da bode gospod poslanec Šuklje v proračunskem odseku razkril slovenske želje. Gospod pa le trdno molči. Dozdeva se nam, da gospodje si ne upajo ničesa doseči in zatoj svoje delovanje prikrivajo, da bi se ne izvedelo, s katerimi zahtevami propadejo. Izstopiti morajo po dani besedi iz Hohenwartovega kluba, ako ne dosežejo, kar so zahtevali. Hohenwartovem klubu so se pa že tako privadili, da ga ne marajo zapustiti, zato pa o slovenskih zahtevah molče, da vlada nimajo pričnlosti, jim česa odreči. Tako se stvar lepo odlaša in gospodje morda do konca voljuje dobe ostanejo v Hohenwartovem klubu, aki jih med tem kaka druga nesreča ne doleti.

Na Kranjskem se sicer pridno dela za ohranjanje Hohenwartovega kluba. Po Gorenjskem nabirajo podpis za zaupnico grofa Hohenwartu, da se izbriše utis nezaupnice. Grof Hohenwart pa ni posebno občutljiv mež. Za nezaupnico se ni dosti zmenil, temveč vztrajno deluje na Dunaju za smoter, ki si ga je zastavil. Ta smoter je popolna spojitev konservativne in liberalne stranke. To bi rad dosegel, predno bode prestavljeni v gospodsko zbornico.

Komu se bode morda čudno zdele, da je kaj tacega mogoče. To pa je precej na-

Ivan Duguiin, župnik v Ajdovščini; gosp. Ivan Kodre, župnik v sv. Križu; gosp. Stefan Kerkoč, vikar v Lokavci; gosp. France Čibej, e. k. kanclerstvo v Ajdovščini; gosp. August Schlegel, possestnik v Šturi; pregledniki računov: gosp. Avgust Nussbaum, possestnik in fabrikant na Fuzinah; gosp. Mihail Arko, župnik v Šturi; gosp. Jakob Bolački, possestnik in trgovec v Ajdovščini. Pri shodu navzoči gospodje so se takoj oglašili za 113 delnic po 10 gld.

Opozorjamо čestito občinstvo na ta prekoristni zavod ter vabimo, da mu v prav obilnem številu prislopi, da se bode bolj in bolj razvijal v blagog in čast domačije, v kar boj pomezi!

G. Filipot.

Domače in razne novice.

Imenovanje. — Više deželno sodišče je imenovalo sest novih avkultantov; imenovani so bili sodniški vajenci: Ivan Devigan, dr. Karol Čaravini, dr. Peter Pirnatig, dr. Viktor Cesenluth in Otočko Brelih. Edino prvi je Slovenec in vendar bodo hoteli vsi služiti na slovenski zemlji. Slovenskega jezika ne poznajo, a ko bodo prosili za službe, dokažovali bodo vsi znanje slovenščine.

Tmrla je v ponedeljek gospa Marija udova Happacher, bivša gostilničarka „pri zlatem levu“. Meseca septembra je morala zapustiti svojo hišo, katero je kupila hranilnica. Dokler so le Slovenci zahajali v njeni gostilni, godilo se je, da je dobro; toda v malo letih, ko so se začele zbirati pri njej lahonske družbe, je prisla skoro ob vse svoje imetje, da je sama pogosto tožila: kako zlate čase je imela, ko so le hriboveci zahajali v njeni gostilni. — Taka usoda doleti tudi druge, ki ne bodo zajemali iz tega slučaja potrebnega tanka. — Pokopali so jo v sredo, N. v. m. p.

Z gorške pošte je zopet kriz! Tamkaj se nastavlja moč, ki niso sposobne za Gorico, zato pa gre marsikaj narobe. — Pred par leti smo povedali, da je gorška pošta poslala pismo v Kermend na Ogersko, mesto v Kormin; drugo je poslala v Tokaj, namesto da bi ga oddala „Tukaj“ v Goricu. — A enite, kaj se je primerilo v drugi polovici februarja:

Pri gorškem okrožnem sodišču je bila določena na 22. dan februarja kazenska obravnavava proti nekemu Sotoloviču, ki je v zaporni. V ta namen ste bile povabiljeni dve priči, ena v Poreču in druga na Trnovem pri Goricu. Uradnik, ki je posiljal povabilo potom zupanstva na Trnovo, zapisal je naslov takole: „Sla v nemu županstvu — Trnovo“. (9) Toda pošta je poslala pismo v Tarnow na Galiskem, od kjer ga je vrnilo glavarstvo z opombo, da pismo je bilo najbrže po pomoti tječaj poslano. Pismo je prislo v Gorico dan pred obravnavavo, da ni bilo več mogoče povabiti priče s Trnovega pri Gorici. Dosla pa je priča iz Poreča, toda sodni dvor je moral obravnavavo preložiti na 27. februar. Priča iz Poreča se je vrnila domov in je za 27. februar, zopet prisla v Gorico.

In vse to edino radi tega, ker uradniki pri poštnem odpravnistvu ne poznajo deželnega jezika, v katerem se posilja največ posiljavatev. Kdo plača te stroške? Ali posta, uradnik ali kazenski zalog?

Kažpot po deželi gorški in gradiški kmalu izide; še 32 stranij ga je treba tiskati, pa bo gotov. — Da to delo ni bilo majhno, razvidel bo na prvi hip vsakdo, ki prejme knjigo v roko: narobe, vsakdo sprevidi, da sestava knjige je stala zlasti za prvo leto velikanskega truda, zamude časa in stroškov. Zato smo nekoliko zasneli. — Kdor poslige naprej 1 gld., dobti ga pa po pošti takoj, ko pride iz knjigoveznic: poznejše se bo prodajal po 1 gld. 20 kr.

Slovenska knjižnica. — Jutri izide 12. snopči, ki bo obsegal na 4 polah nadaljevanje „Odi seje“, katero je poljudno na slovenska ta presadil prof. A. Kragelj. — Od raznih strani prihajajo nam glasovi, da smo slovenskemu občinstvu tako ustregli s tem klasičnim delom iz griske starodavnosti. Cele „Odi seje“ doslej še nismo imeli Slovenci. — „Odi seja“ bo obsegala 4 snopči in bo za razprodajo vezana v eno samo knjigo, ki bo vejlja 48 kr., za naročnike 40 kr. — Na platnicah prvega snopča se je v naglici urinilo par pomet, katere pri natisu popravimo.

Hujskarje. — V zadnjem „Primoru“ smo povedali, kako bore malo dobiva „Lega“ od gorških Lahov, kajti spoznanje o nepotrebnosti imenovanega društva postaja čedanje večje. Toda še ono, kar zberó razni lahonski, mora služiti za hujskarje. Ob nedeljah in prazničnih gredóh v okolico, kjer v navzočnosti Slovencev in v velikim šumom zbirajo novce in čentežme za „Lega“. Posebno v Pevmi, v Oslavju in na Ajzercu se to pogosto godi, česar mnogi domačini ne gledajo radi. Ako bi kakemu Slovencu malce krv vskipela, da bi se zgodilo kaj neprijetnega, kaj bi nastalo iz tega? Ne izzivajte, ako hocete živeti v miru z nami!

Iz Šebrelj smo prejeli iz peresa prostega mladeniča prav rezek odgovor na neke dopisu v listu „trgovca s slovensko postenostjo“. Dopisnik dokazuje, da dopisnik bodisi v Šebreljah ne stanuje ali pa mora v sanjah pisati, ker drugače ne bi mogel „prekuovati takih kozlov“. Takó je n. pr. pisal

a Čitalnici v Šebreljah, ko je tamkaj niti ni. V 3. st. „Nesloge“ se je oglašil neki dopisnik iz Šebrelj (!!), čes, da „že dolgo ni bilo nobenega dopisa iz Šebrelj — v vašem cejenjem listu“. Zato je pa ta „dopisnik“ (v Obizijevi tiskarni), ki je slišal nekaj zvoniti o hripi v Šebreljah, sporočil, da je „bela žena pobrala tudi našega občestvovanega župana in njegovega brata velečastitega gospoda župniškega upravitelja v Čepovanu“, — ki sta pa oba se danes živa in zdrava. Takó se kujejo ti neslogarski dopisi z dežele (iz spodnjega Krasa, Iz gorenjega Krasa itd.)

Dalje dopisnik odločno ugovarja trditvi, kako težko da tamkaj pričakujejo vsako številko „Nesloge“, kajti ob novem tetu so jo razum župnika vsi zavrnili, a vkljub temu se še vedno usiljuje.

To so glavne misli dopisa. Gospod dopisnik naj nam oprosti, da nismo povsem ustregli njegovi zelji, kajti kam bi prisli, ako bi hoteli spravljati na pravo mesto vse tiste „kozle“, katere prekujejo imena nevredni list.

Travan-Glešč. — V ponedeljek se je vršila pred okrožnim sodiščem zanimiva kazenska obravnavava v drugi instanci vsled utoka g. Ivana Katnika, c. kr. sluge istega sodišča. G. Katnik je bil v prvi instanci obsojen na 40 gld. globe, ker je 7. avgusta 1893. dejal o Leonoldu Travantu v Štacuni Castelliz na Trnavku (ko je bil po noči baje pretepen na sošanski cesti) „Che miserere che i ga dado. Einem schönen Weise haben's bekommen, aber für den Travant noch viel zu wenig“. Tudi v gostilni pri Mici je baje dejal: „Prav mu stoji Travant mora biti povsod zraven, kjer se tepejo“. — In isti dan je dejal sodniškemu praktikantu dr. Mario Glešču (kakó se sam piše, ne vemo), da Travant je „uma figura p.....“.

Prvi dve dejanji obtoženec ne taji, pač pa trdi, da to za Travanta ni nikako razčajenje, ker, kar je rekel, je le njegova sodba, a Travantu ni podtkal nikakih slabih lastnosti ali dejanj. Odločno pa zanika, da bi bil dejal: „Travan xe una figura p.....“ Toda to razčalitev je s pričo potrdil sodniški praktikant dr. Mario Glešč, kateremu je sodišče povsem verovalo.

Predno je obravnavava končala, je g. Katnik še povedal sodišču, kako mora biti Travant res povsod zraven, kjer se zgodi kak preprič ali celo pretep. L. 1889. je bil on zapleten v preprič s „Sokoli“ na Trnavku: pri pretepnu v Podgori je bil zraven, zdaj v Solkanu tudi. Ko so nekateri Gorščani hodili v Pevmo z mandolinami gost in pobirat denar za „Lego“, kar je vzbujalo tam veliko razdraženost, je bil Travant zopet poleg.

Sodni dvor je oprostil Katnika prvega dela odsodbe, čes, da vse to, kar je Katnik rekel v Štacuni in krčni, kaže le neko skočoželjnost, a ni sma „ati kot razzaljenje časti: potrdil je pa odsodbo radi besed „figura p.....“ in odsodil Katnika na 10 gld. globe in predsednik je priporočil K. naj drugič raje drži — jezik za zombi.

No, g. K. bo zdaj sam vedel, da pred dr. Gleščem je treba res držati jezik za zombi. Mladi gospod doktor je igral v celi zadavi prav žalostno ulogo. Na štiri oči mu je g. K. rekel tiste besede, a on jih nese Travantu, da ta toži in potem nastopi on za pričo proti — slugi istega okrožnega sodišča. Kaj podobnega nismo še doživel v Gorici! Ako bi dr. Glešč hotel vse znesti Travantu na nos, kar je tiste dni sišal, morale bi biti obojenje še mnogo višje osebe nego je sodni sluga g. K. No, ker g. dr. G. kaže takó velik talent za policijsko službo, morebiti bi znal izvohati tudi to, kdo je tisti Mario, ki je svoje čase pisal zanimive dopise v „Independent“ in potem v „Patria del Friuli“?

Tatovi. — V Goricu se je ugnezdiла neka spretna družba blagorodnih gospodov uzmovičev. V ponedeljek po noči so udrli okno v stacuno Kristjana Širkja pri Sočinem mostu in odnesli precej veliko blaga in vedenar, kolikor ga je bilo v predalu. Da so svoje delo lože izvrstili, ugasili se bližnjo plinovno svetilnico. Srčnosti so pokazali dovolj! — Danes teden po noči pa so odnesli iz začetnice g. Schnabla v Rabatišu nad 200 kilov zelze. Redarji so deli pod klinj 21-letnega Bavcer-ja Alojzija in 18-letnega Dugona Pavla, ki sta drugo jutro peljala ukradeno blago na prodaj.

Ljubezen do domovine — pravi „Corriere“ — je pokazal markiz Polesini iz Poreča, ker je nekemu delavcu iz Italije plačal v Korminu železnicu, da se je peljal domov, kajti drugače bi bil moral vrniti se domov.

Nedosežna perfidnost. — Pod tem „nedosežno ljubezni“ naslovom zagnal se je dobro znani dopisnik „nedosežno perfidni“ hujskač v Gorici — v zadnjo „Sočo“ in v „družbo skrivenih politikarjev“, ki so se drznili napasti celo viteza dr. Tonklija. Tisti večer, ko so „skriveni politikarji“ kovali članek proti dr. T., moral je biti sam hudoč zraven, ker drugače bi si ne bili mogli sami kaj takega izmisli.

Dopisnik dalje v potu svojega obraza združuje, kako grozovito je slovensko ljudstvo nalagan in oslepjarjen po skrivenih politikarjih.

Vendar pa dopisnik noče pobijati „Sočin“ neresničnih trditiv in zavijanj, pač pa se ojači edino le do uprašanja: „Kdo je izdal tajnosti iz slovenskega kluba Andreju Gabrščeku?“

Ubogi dopisnik, kakó strašno bije sam sebe po zobe! Najpoprej proglaši vse za laž, kar je „Soča“ pisala; slovensko ljudstvo je strahovito nalagan in oslepjarjen po „Soči“, — a takoj na to sam pové, da „Soča“ je objavila le „tajnosti“ iz slovenskega kluba, hudoč se nad tistimi, ki so jih izdali Andreju Gabrščeku.

Gospod dopisnik! Člankov niso kovali skrivni politiki, marveč spisal jih je urednik Andrej Gabršček potem, ko se je natančno poučil o zakulisnih spletkah pri vseh onih gospodih, ki so sploh mogli dati kako pojasmilo. Vse, kar smo rekli zadnjie, vzdržujemo v polnem obsegu, a če se pri čitanju komu „zelodec obrne“, kakor se bojite, ne zgodi se to zaradi „Sočine“ pisave, ampak zaradi dejanj, ki so tamkaj fotografovane. To pa ni naša krivda, marveč krivda tistih, ki so taká dejanja zagrešili; mi smo pa storili svojo sveto časnarsko dolžnost do svojega naroda, da smo mu razkrili zakulisne spletke, da takó ne bo „nalagan in oslepjarjen“ vsled prikrivanja zakulisnih „tajnosti“. O teh „tajnostih“ poremeti prihodnjih svoje mnenje.

Tiskarskega učenja sprejme naša „Goriška tiskarna“ po jako ugodnih pogojih. Stavovi mora v Goriči ali najbližji okolici, Učenci, ki so dovršili kak razred srednjih šol, imajo prednost.

Slovenski mecen, veletržec in veleposrednič v Trstu, gosp. Kalister je daroval „Radočoj“ zopel 3000 kren, kajti to društvo je po njegovem mnenju eno najpotrebnih na Slovenskem. Slova takemor doljubljbu! Njegov izgled naj bi vspodbudil tudi druge imovite Slovence, kajti veliko jih je med nami, ki bi mogli žrtvovati večje svote v korist svojega naroda.

Suhu sadje (največ čeplje, smokve, breske in česnje) je d. o. v pretekli zimski dobi okoli 300.000 gld. našej dežele. Iz Goričice so ga izvobili 7471 kvintalov v vrednosti okoli 270.000 gld.: iz Kormina pa 770 kvintalov v vrednosti 29.000 gld. Največ so dobila Brda.

Pred porotnikl v Trstu je bil obsojen 52-letni Andrej Furlani z Vogerskega na 7 leta težke ječe, ker je svojemu gospodarju baronu Josipu Morpurgo, pri katerem je shižil 27 let, kradel razne dragocenosti.

V Inomostu začne 10. t. m. pred porotniki kazenska obravnavava proti Gorčanu „gospodu“ Hermelinu Niederkornu „per reato politico“, kakor naznajajo razni laški listi, kar služi Niederkornu kot nekaka čast. Ta Niederkorn je našim čitateljem znan iz 1. 1889. v zadavi Zavrtanek-Niederkorn. Jasno je zdaj, kako utemeljene so bile tedenje izpovedi g. Zavrtanca.

Iz učiteljskih krogov smo prejeli prav rezek odgovor na budomušne — dopisnik pravi prav zlobne — opažke v „Primorskem Listu“ o novi razredbi učiteljskih plač. Ker mora taká hujskarija našega ljudstva proti učiteljstvu in soli vsakom prenosu predstati, pričemo dopis prihodnjie.

Istotako smo morali odložiti več dopisov in člankov naših prijateljev za prihodnje stevilke.

Učiteljsko društvo za gorški okraj bode zborovalo dne 5. aprila 1894. ob 9. uri prepoplne v Goricu na slov. oddelek deželne kmetijske sole s sledetim vsporedom: I. O kmetijskih nadaljevalnih tečajih za učitelje, II. O zborovanju „Zavez“ v Gorici let. leta, III. O učiteljskem domu, oziroma o učiteljskih konviktil. IV. Posamezni predlogi in naveti. Z ozirom na važne točke vsporeda vabi k posebno obilnej udeležitvi.

Odbor.

Novo poštno poslopje v Ljubljani. — Ker je nekdajna Luckmanova hiša, katero je nakupil erar za zgradbo novega poštnega poslopja za 90.000 gld., že popolnoma izpraznjena, se bode v kratkem začela podirati. Potem pa se takoj začne graditi novo poštno in brzjavno poslopje, ki bode gotovo mestu na kras.

Za „dom dr. A. Starčevića“ v Zagrebu, ki bode pravi „Narodni dom“ hrvaškega naroda, razpisal je odbor nagrade za načrte. Tekmovati morejo arhitekti Hrvati ali taki, ki prebivajo stalno v Hrvatiji. Rok je do 31. marca. Za najbolji načrt je določena nagrada 600 kron. Načrte najdaje 14 dnevnje presodi odbor treh zagrebskih strokovnjakov in treh članov stranke prava. Odbor želi, da bi se temeljni kamen položil že letos na sv. Antonu dan (13. junija) in to posebno zarad tega, ker je preverjen, da bodo darovi prihajali še obilježe nego dosedaj, ko se na redi prvi vidljivi korak, to je, ko se položi temeljni kamen. Zgrada bi se potem še letos dozidala do postreja in izgotovila popolnoma do sv. Antonu bodočega leta.

Pedagogiškemu društvu v Krškem vlada ni potrdila — kakor je bilo pričakovati — predloženih vzgojeslovnih in ukoslovnih učnih knjig in samo to rekl, da se bodo knjige priporočile učiteljem in pripravnikom. Torej slovenske knjige se bodo samo priporočevali, nemške pa za rabo in v nakup ukazovale. Kazaj se ni reklo, da so knjige dobre ali slabe?

Češko-slovenska narodopisna razstava v Pragi se otvorila dne 15. maja 1895. Deželni zbor je dal 60.000 gld. podpore in ves prostor bivše jubilejne razstave, mesto Praga pa 30.000 gld.

Spinčičeva zadava se najbržé ugodno, reši, da o njej ne bo treba razpravljati v poslanski zbornici. Cela reč je našim čitateljem natanko znana, saj smo že mnogo predalov napomnili s poročili od njene početka naprej. — V petek je bila postavljena na dnevni red državnozborske seje, v kateri bi prišla na vrsto dva predloga imunitetnega odseka, namreč predlog večine in manjšine, v zadnje imenu bi imel poročati dr. Ferjančič. Ker je bil dnevi red predolg, prisla bi ta točka v razpravo še le v torek. Toda med tem časom so se razni uplimi krogi na vso moč prizadevali, da bi vse reč poravnali še predno bi prisla v razpravo.

Tudi naučni minister Madejski je kazal svojo pripravljenost za tako poravnavo. V ta namen so se vršili dogovori, katerih se je udeležil minister, predsednik imunitetnega odseka grof Franc Coronini, poročalec manjšine dr. Ferjančič in zaupni mož Spinčičev dr. Laginja. Minister je признаł, da Spinčiču se je zgodila krivica, katero želi popraviti; a ker je cela zadava rešena potom vseh instanc, more se to zgoditi le po cesarjevi milosti. Prof. Spinčič naj bi se obrnil do nj

